

บัวบก Asiatic pennywort, Gotu Kola

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Centella asiatica* (L.) Urb.

วงศ์: Apiaceae (Umbelliferae)

ชื่ออื่น: ปะหนะเอหาเต๊ะ, ผักแว่น, ผักหนอก

ไม้ล้มลุกชอบขึ้นตามที่ชื้นแฉะ มีรากเกิดขึ้นตามข้อ ใบเดี่ยวมีลักษณะคล้ายไต ขอบใบจัก

ส่วนที่ใช้: ส่วนเหนือดิน ต้นและใบ¹⁻³

สรรพคุณ: สมานแผล ต้านการอักเสบ แก้ไข้ แก้ร้อนใน ช้ำใน

วิธีใช้และข้อควรระวัง

ใช้ภายนอก สมานแผล โดยใช้ครีมเตรียมจากสารสกัด ทาบริเวณที่เป็นแผลวันละ 1 - 3 ครั้ง หรือตามแพทย์สั่ง โดยทำความสะอาดแผลด้วยยาฆ่าเชื้อก่อนทายา

ผู้ที่ห้ามใช้ยาครีมบัวบก

ผู้ที่แพ้พืชในวงศ์ Apiaceae (Umbelliferae) เช่น ยี่หระ ผักชี

ผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคมะเร็งผิวหนัง

ห้ามใช้ในแผลเปิด และ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ยาครีมบัวบกติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน

การทาสารสกัดใบบัวบกชนิดขี้ผึ้งหรือผงอาจทำให้เกิดผื่นแพ้สัมผัสได้

ยารับประทาน แก้วไข่ แก้วร้อนใน ช้ำใน

ชาชงให้รับประทานครั้งละ 2 - 4 กรัม ชงน้ำร้อนประมาณ 120 - 200 มิลลิลิตร วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

ยาแคปซูล ให้รับประทานครั้งละ 400 มิลลิกรัม วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

ข้อควรระวัง

ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออกเนื่องจากอาจบดบังอาการของไข้เลือดออก

หากใช้ยาเป็นเวลานานเกิน 3 วันแล้วอาการไม่ดีขึ้นควรปรึกษาแพทย์

หลีกเลี่ยงการใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน เพราะอาจทำให้เกิดพิษต่อตับในผู้ป่วยบางราย

ควรระวังการใช้ร่วมกับยาที่มีผลต่อตับ ยาขับปัสสาวะ และยาที่มีผลข้างเคียงทำให้ง่วงนอนเพราะอาจเสริมฤทธิ์กัน

บับกอาจเพิ่มระดับน้ำตาลและคอเลสเตอรอลในเลือดและทำให้ประสิทธิภาพของยาลดน้ำตาลและยาลดคอเลสเตอรอลลดลง

อาการไม่พึงประสงค์ การรับประทานบับกอาจพบอาการ ง่วงนอน คลื่นไส้ อาเจียน แสบท้อง มวนท้อง ท้องอืด และปัสสาวะบ่อย

ข้อมูลเพิ่มเติม: สรรพคุณยาแผนโบราณ บำรุงหัวใจ บำรุงประสาท แก้อ่อนเพลียเมื่อยล้า ขับปัสสาวะ คนจีนใช้ตำลละลายน้ำผสมน้ำตาล เป็นยาแก้ร้อนใน แก้วช้ำใน แก้อ่อนเพลีย^{2, 3} สารพฤษเคมีสำคัญที่พบในบับกเป็นสารกลุ่ม Triterpenoid saponins ได้แก่ สาร Asiaticoside และสาร Medecasside⁴

เอกสารอ้างอิง

¹ ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ. (2563, 29 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 254ง.

² โรงเรียนแพทย์แผนโบราณ วัดพระเชตุพนฯ. ประมวลสรรพคุณยาไทย (ภาคหนึ่ง) ว่าด้วย พฤษชาติ วัตถุประสงค์ และสัตววัตถุนานาชาติ. กรุงเทพมหานคร; 2507.

³ เสี่ยม พงษ์บุญรอด. ไม้เทศเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ

⁴ Department of Medical Sciences, Ministry of Public Health, Thailand. 2016. Thai Herbal Pharmacopoeia. The agricultural co-operative federation of Thailand., Ltd.: Bangkok.